

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vir Apostolicvs seu Vita Et Virtvtes R.P. Alberti
Chanowsky è Societate Iesu in Provincia Boëmiae**

Tanner, Jan

Coloniæ Agrippinæ, 1660

Caput II. Ingressus in Societatem Iesv & vita Patris Chanovvskij vsque ad
Missiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50633)

tem rediremus ambulando sequebar parentem, & ecce incidi in latentem quandam foueam vsque ad genua, qua Praga solent esse in plateis hieme ex congesta glacie & niuibus: & fere illic calceum reliqui, irridente me toto populo pudore insigni fui suffusus. Et veniens ad Pontem prope imaginem crucifixi, illic recidi, & in luto circumquaque in pallio meo obvolutus fui: & quasi tunc interius hanc vocem audivi. In hoc loco ille Sanctus de Ponte in aquam fuit praecipitatus & submersus. Summo pudore affectus fui mirantibus, & ridentibus hominibus quid, cur, & quomodo mihi hoc accidisset.

C A P U T II.

Ingressus in Societatem IESV & vita Patris Chanovvski vsque ad Missiones.

EX Academia Pragensi post tempus aliquod iuxta voluntateue Parentum translatus est cum Fratre suo Krum Louium: vbi studiis humanioribus in Gymnasio Societatis IESV prope absolutis Albertus Societatem IESV cogitare & expetere capit: cum

cum ad Parentem (cui interea domi tres alii filij breui temporis intervallo obierant) fama delatum est. hos duos studijs literarum applicatos Filios Sacerdotium aut religiosum quempiam ordinem meditari: quare hominem mox cum mandatis Krumloium currumque quo eos reuehi imperabat, expediuit. Sed Albertus ea ipsa nocte, qua redire iuebatur, fugam in Morauiam Brunam versus, ubi Tironum Societatis IESV est domicilium arripuit, relictis post se ad parentes literis, quibus consilium suum de Societate IESV ineunda aperiebat, veniamque id exequendi humiliter postulabat. Exarsit ilico Pater, ubi reducem Bohuslaum solum vidit, frustra que de Alberto retrahendo laborem omnem fore praevidens, ac rem dedit ad Societatis IESV Praepositos epistolam, qua vehementer cum illis expostulavit de raptu hoc tempore filio, quo ipso Deus illi tres alios eripuisset. Nec minus & Mater uberibus diu lachrymis discessum eius deploravit. At ille impetrata demum ac prope extorsa Parentum voluntate ad Tiocinium est, in quo, ut & reliquis primis in Societate Iesu annis, qualem vitam, quibus locis, quibus in munijs egerit, ignoratur, cū ut diximus,

ple-

22
plerique, qui illis temporibus gesto una
conscij esse poterat, sint de sancti & Socie-
tatis IESU in Provincia Bœmiæ scripta
plurima & Collegiorum archiva continuis
tot annorum bellis fuerint deperdita aut
mutilata. Anni nihilominus posteriores,
in quibus tanta virtutum fabrica sublimis
confluxit argumento clarissimo est,
quanta eum primis illis temporibus necesse
sit jecisse Sanctitatis fundamenta. Illud
constat, venisse illum nondum sacerdotio
initiatum post aliquot in Societate tran-
sectos annos Prag. m, statimque Patrem eius
eò advolasse, ac bona cum superiorum ve-
nia, eundem, sacerdote uno sene comita-
tum secum Doticium avexisse; ubi matrem
gravissimè decumbentem reperit, quæ
vultu verbisque ostendit, nondum sese o-
blitam iræ ac indignationis, quam ex eius
in Religiosum ordinem præter parentum
voluntatem ingressu conceperat olim. Sed
Albertus Dei eam fuisse voluntatem op-
posuit, quam vel inde colligere oportuerit,
quod eum statim à teneris semper viderit
rebus Ecclesiasticis & Sacerdotalibus, ac
Religiosorum concionatorumque functio-
nibus addictum.

Erat Mater Alberti à teneris quidem Ca-
tholi-

tholica, utebatur tamen facultate S. Matris
 Ecclesiæ, & juxta Concilij Basiliensis cum
 Regno Boëmiæ & Marchionatu Moraviæ
 compactata, Augustissimum Sacratissimi
 corporis & Sanguinis Domini Epulum,
 suscipiebat sub specie utraque, prout
 præter reliqui orbis orthodoxi morem, fie-
 bat tunc in Boëmia passim prope ab omni-
 bus laicis: quamvis Societas IESU à pri-
 mo suo in Boëmiam ingressu pro viribus
 elaboravit, ut Boëmis reliquorum Catho-
 licorum morem persuaderet, ne sub specie
 Catholicorum corpus & Sanguinem Do-
 mini etiã ex Calice sumentium, lupi hæ-
 retici occultarentur, & quod postea factum
 est, venena sua profeminarent. Hinc in-
 ter vetustissimas Collegij convictorum re-
 gulas Pragæ, quin & inter regulas primas
 Sodalitatis Beatissimæ Virginis sub titulo
 conceptionis in eodem convictu erectæ,
 à gloriosæ memoriæ Martyre P. Edmun-
 do Campiano præscriptas erat & hæc, ut
 Sacrosanctam communionem non nisi sub
 una obirent specie studiosi junenes, quot-
 quot vel in convictorum collegium, vel in
 Sodalitatem illam admitti postularent.

Primum ergo, quod Albertus domi pa-
 terna egit, negotium fuit, quod Matri suæ

cona-

conatus fit quam suavissime blandissimeque persuadere, ut morem illum ex Calice sumendi sacrum Sanguinem, quamvis ex Catholicorum sacerdotum manibus descenderet. Sed frustra egit licet à socio suo veterano illo Patre multum adjuvaretur, nihilque præter offensionem animi retuleret. Quare dissimulato illo ad salutem æternam tunc non necessario ritu, diligenter Albertus elaboravit, ut Mater, saltem in rebus credendis omnibus sentiret Catholicæ; id quod dexteritate egregia, varia sæpius à interrogando & quædam proponendo effecit pulcherrimè, ut Mater nec opinata omnes fidei orthodoxæ articulos se se credere profiteretur, actusque pios ad æternæ vitæ consecutionem, vel necessarios, vel opportunos eliceret tunc, dum filio suo interroganti simpliciter respondebat; Neq; hic stetit Zelus eius Apostolicus, sed statim ad pagum Dozicentem totum se se extendit cuius incolas pro viribus tunc excoluit ad fidem & pietatem, atque in templo illo S. Michaelis concionem habuit publicam ad populum, magna præsentis parentis reliquorumque voluptate, & profusis omnium lachrymis apud quos vivebat adhuc memoria concionum eius in pueritia

ad

ad eos habitarum. Obijt deinde eo absente Mater piè ac Catholicè, etiam Sacramento extremæ vnctionis legitimè munita.

Sacerdotio post hæc Græcii in Sciria, initiatus P. Albertus, & quatuor demum in Societate vota professus est. Conuictum Pragensem Regens gubernauit: ibidem fertur Sacram Scripturam, & Hebraicas literas (quarum erat egregiè gnarus) in Academia explicuisse. Olomucij Mathematicas tradidit disciplinas: vbi cum spectante Academia uniuersa vellet nonnulla ratiocinio & intellectu deprehensa, etiam exercitio & opere ipso ac praxi in horto Collegij exhibere, demonstratio hæsisse dicitur, nullumque res tota habuisse successum, tanto non solùm risu, sed & indignatione omnium, vt à studio Mathesios plerorumque studiosorum animi fuerint auersi. Ita nimirum eum Deus non tantùm ad cruces & ignominias, & aduersa quæque parabat, sed ab humanis disciplinis, alijsque omnibus negotijs ad sola studia Apostolica segregabat.

Namque cum Rectoris Societatis Iesu Krumlouij munus ad Annum Domini 1621. ageret, res ei accidit longè gravissimæ plena molestiæ, & inter acerbiores
 B digna

digna computari tribulationes. Stabat ante
 aram maximam in templo vsibus Collegij
 Societatis concessio multumque templi
 amplitudini mole sua officiebat grande &
 magnificum Mausolæum Illustrissimorum
 Collegij illius Fundatorum Dominorum
 de Rosis Monumentum, quorum postre-
 mus diem suum paulo ante obierat; vive-
 batque adhuc Guillemi de Rosis Collegij
 illius Fundatoris olim coniunx, tunc Zden-
 koni Principi de Lobcovitz nupta illu-
 strissima Domina Polixena ex vetustissi-
 ma, nobilissimâque Baronum de Pernstein
 prosapia oriunda. Hanc ergo mo'c P. Cha-
 novsky invadere ausus, vt templi oedeum
 redderet amplius, & Sacrosanctam Eucha-
 ristiam sumpturis accessum faceret paten-
 tiorem nemine consulto eam iussit fundi-
 tus subruï, & ita amoveri, vt ne vestigi-
 um quidem superesset. In gravissimas ex-
 arsit iras Illustrissima illa Domina & Prin-
 ceps, suorumque id contemptum, & ho-
 noris vulnus atrocissimum interpretata,
 literas statim ad Aamodum R. P. Societa-
 tis Iesu Generalem dedit acerbis plenas
 querelis; quibus id effecit sine mora, vt
 præter, graves poenas alias totum illud Mau-
 solæum, Collegij sumptibus suo prorsus

loco ac pristinæ omnino dignitati & forma (pro ut hodie integrū superest) restituere P. Chanovviky fuerit coactus, ac tum insuper officio Rectoris Collegij statim decedere.

Hiseum rudimentis Deus ad tantum, tamque iuehaustum, qui in eo postea exiit, crucis, opprobriorum, injuriarum, contemptuum & dolorum, ac omnis generis molestiarum amorem, exercuit; ei que ob hæc sanctè & fortiter tolerata, tantam est elargitus patiendi virtutem, aliâque tam rara vitam Apostolicam comitari solita dona superadjecit.

CAPVT III.

Speciale quoddam Incitamentum Sanctitatis & vitæ Apostolicæ quod Divina Majestas ei proposuit ad imitandum.

POSTEAquam sapientissimus Deus disponens omnia suaviter P. Albertum in virum quendam Zeh erga proximos admirandi, & in quoddam quasi speculum eximij in vinea Domini operarij parare destinaverat; non contentus obices, quibus

B 2

retarda-